

Postadresse Frodesgade 30 . 6700 Esbjerg
Torvegade 74 . 6700 Esbjerg

Dato 25. juni 2014
Sags id 14/1030
Sagsbehandler Dorrit Grytter
Telefon direkte 76 16 15 43
E-mail dg@esbjergkommune.dk

Notat

Referat af møde i vandrådet for hovedopland 1.10 Vadehavet den 24. juni 2014.

Tilstedeværende i Vandrådet:

1. Bo K. Ludvigsen	DANVA
2. Mikael Skov	Danske Kloakmestre.
3. Asger Kristensen	Sønderjyske Vandløb
4. Jens Asger Nielsen	Bæredygtigt Landbrug
5. Per Vinther	Landbrug & Fødevarer
6. Bjarne Eg	Dansk Akvakultur
7. Simon Simonsen	Danmarks Sportsfiskerforbund
8. Hanne Voetmann	Friluftsrådet
9. Søren Eller	Danmarks Naturfredningsforening
10. Inger Sønnichsen	Dans Ornitologisk Forening

Fra sekretariatet:

11. Søren Lunde	Esbjerg Kommune
12. Thomas Winther Jepsen	Esbjerg Kommune
13. Dorrit Grytter	Esbjerg kommune

Bemærkninger med kursiv er indhentet efter mødet som svar på nogen af de spørgsmål der blev rejst på mødet.

Dagsordenpunkt 1:

Søren Lunde bød velkommen og opridsede programmet for mødet. Dette møde er det sidste før den politiske fremlæggelse i de respektive kommuner. Det kan se ud som om, der er brugt for mange penge, 10-11 mio., men det kommer vi ind på under den tekniske fremlæggelse.

Det udsendte materiale er meget teknisk og kan desværre ikke blive bedre, da kommunerne ikke har mulighed for at ændre på farverne i Statens opsætning af kortmaterialet. Der er tilbudt læsevejledning og Sekretariatet sender gerne supplerende materiale frem om nødvendigt.

Der er uddelt ark med de powerpoints som gennemgås under punkt 2 for at gøre det lettere at se indsatserne.

Udfordringerne er, at der er foreslået flere indsatser, end priserne i Statens virkemiddel-katalog og Statens udpegninger giver mulighed for og spørgsmålet er om dette kan accepteres?

Endvidere skal der tages stilling til om det så er de rigtige indsatser teknikergruppen har foreslået? – og hvilke indsatser der evt. skal tages ud, hvis staten ikke vil acceptere overestimeringen.

Dagsordenpunkt 2 og 3 (se vedhæftede bilag med powerpoints).

Okkeranlæg er generelt overestimeret. Dette skyldes at Staten ikke har det lokale kendskab til om okkerudledningerne kommer direkte i hovedløbet eller via et sideløb. Prisen for et okkeranlæg i type 1 vandløb (dvs. et vandløb med en bundbredde på <2 m) er 1,226 mio. kr.

Prisen for et okkeranlæg i type 2 vandløb (dvs. et vandløb med en bundbredde på 2-10 m) er 2,91 mio. kr.

Dette giver en forskel på 1,68 mio.kr.

Okkeranlæggene skal naturligvis lægges i de vandløb, hvor de fungerer bedst, det vil som oftest sige tættest på kilden og efter hvor ph er fornuftig. Derfor har teknikergruppen flere steder valgt at lægge anlæggene i sideløben, hvor Staten har peget på hovedløbet. Imidlertid vil det pga. indberetningsteknikken i it-programmet fremstå som et okkeranlæg i hovedløbet, altså et dyrt anlæg, og derfor vil prisen i princippet blive 1,68 mio. for høj.

Samlet er der overestimeret for ca. 10-12 mio.

Kommunerne meddeler dette til staten. Da mødet afholdtes vidste sekretariatet ikke hvad staten mente herom.

En efterfølgende forespørgsel til Naturstyrelsen har resulteret i dette svar: at kommunerne ikke kan hæve rammebeløbet, men at vi bevidst kan vælge at overskride beløbet og medsende en begrundelse herfor. (svaret er indkommet den 26. juni 2014). Teknikergruppen er bekendt med at andre sekretariatskommuner har fået tilsvarende besked fra Naturstyrelsen og vil benytte den anviste fremgangsmåde.

Der skal laves en forundersøgelse for hvert anlæg før den endelig placering af anlægget foretages. Okkerindholdet måles i den forbindelse op gennem vandløbet og anlægget lægges hvor der kan fældes mest okker.

Per Vinter(PV) var meget bekymret over om teknikergruppen selv havde estimeret anlæggenes pris, da den type okkeranlæg som der arbejdes med i dag er dyrere i både anlæg og i drift end de gamle anlæg, og kommunerne har ikke erfaringen med denne type anlæg. Dette er som beskrevet ovenfor ikke tilfældet.

PH er højere i Vadehavsområdet end i Ringkøbing og derfor kan okkeranlæg virke bedre. PV bad om fremsendelse af dokumentation for, hvilke overvejelser teknikergruppen har gjort sig ved ændring af de enkelte okkeranlæg. Dette fremsendes efterfølgende.

Hvis der fjernes okkeranlæg vil der som compensation skulle fortages en hævning af vandstanden og det går PV ikke ind for.

Restaureringer: (se bilag i power point vedr. Strækingsbaserede restaureringer, virkemiddel 2.6-2.6b -.2.7-2.19 og 2.4).

Der er primært foreslået mindre strækingsbaserede restaureringer ved brug af Virkemiddel 2.6 udlægning af groft materiale, og 2.6 b træplantning sammen med groft materiale, 2.8 hævning af bund og 2.15 etablering af træer. De små restaureringer er foreslået på steder med godt fald og der er ikke lagt nogen i marsken.

Enkelte større restaureringer som virkemiddel 2.7 er foreslået udskiftning af bundmateriale, 2.19 restaurering af hele ådale og genslyngninger lagt ind og her er taget hensyn til de kriterier vandrådet har opstillet.

Der er foretaget hævnning af bund på 6 km ud af de 2000 km der er i spil, så det er nærmest et forsøg. Projekterne ligger på steder med hårdhændet vedligehold og bunden er under den regulativmæssige kote.

Spærringer:

Der er indberettes 17 indsatser fordelt på 10 fysiske spærringer, 3 eksisterer ikke og 4 rørlagte strækninger. Simon Simonsen var bekymret for om der faldt spærringsindsatser ned mellem de vandplan 1 og vandområdeplanen og havde derfor bedt om en liste med status over vandplan 1 spærringer, specielt er der bekymring omkring Store og Lille Vandmølle i Vejen Å, da der ikke er iværksat nogle tiltag omkring disse endnu.

Vejen kommune har efterfølgende oplyst at projekterne er prioriteret til sidste ansøgningsrunde i vandplan 1 regi.

De rørlagte strækninger ligger i Billund by, ved et dambrug i Vejen kommune, Tønder Kommunes ligger måske på agerjord.

Sandfang: Der er foreslået 8 sandfang primært i de østligt beliggende vandløb. Bjarne Eg mener det er vigtigt at der bruges flere sandfang selv om det er en driftsomkostning for kommunerne. Det nytter ikke med udlægning af groft grus hvis ikke der i tilknytning hertil laves sandfang.

Overordnede bemærkninger til forslaget:

- Et ønske om at indsatsprogrammet overholder rammen og at der så fortælles i et notat hvad der kan opnås for et evt. overskud.
- Et vandløb i Vejen kommune er udpeget med "ringe økologisk potentiale *Der er sendt en forespørgsel til Naturstyrelsen. Naturstyrelsen er enig med sekretariatet i at vandløb med målsætningen God økologisk tilstand vil kunne have en tilstand "Ringe økologisk tilstand". Vandløb med målsætningen "Godt økologisk potentiale" kan have tilstanden "Ringe økologisk potentiale". Naturstyrelsen undersøger, hvor fejlen ligger.*
  - *De opstillede kriterier: omkostningseffektivitet, beskyttelse af agerjord og godt datagrundlag synes at være fulgt i indsatsprogrammet.*
  - Det må forventes at vandløbet kommer op på god økologisk tilstand så der ikke skal dossieres mere i de behandlede vandløb.
  - Vandrådet finder at de opstillede kriterier er fulgt.
  - Vedrørende spærringer åbnes nedefra så der åbnes til mest muligt vandløb.

Bemærkninger til de specifikke strækninger eller de anvendte virkemidler:

- Vandområdeplanen forventes at komme 8 ugers høring, hvor man kan melde strækninger ind eller ud.
- Virkemidlerne 2.6 contra 2.7. Er der tænkt over det i kommunerne. 2.7 er umiddelbart billigere at anvende end 2.6.
Virkemiddel 2.6 vurderes at indeholde erstatninger, og mange steder er det ikke nødvendigt at fjerne bunden fordi vandløbet ligger under regulativmæssig bund. Forudsætningen for at anvende 2.6 er at der er det rigtige fald.

- Der er en genslyngning i 50 % agerjord i Nør Å i Haderslev kommune. Hvis lods-ejerne er indforstået er det ok.

Hvis der skal fjernes indsatser for 10-12 mio. hvilke indsatser anbefales så fjernet?

- Det der giver mindst miljø for pengene som f.eks. åbning at korte vandløbsstrækninger i toppen af systemerne
- Okkerbassiner skal bevares da de giver stort udbytte og da okker er en begrænsende faktor.
- Se på 11.5 mio. for 17 km genslyngning
- Der skal også ses på hvor der er agerjord i spild.
- Prioriter okkeranlæg og sandfang højest. Vandkvaliteten skal være i orden før der anvendes andre virkemidler.
- Rørlægningen i Kongeåens Dambrug er meget dyr, 1,7 mio. Vandløbet har imidlertid en DVFI på 7 så der vil være målopfyldelse.
- 400 km forbedret vandløb for 10-12 mio. Det bør Staten kunne se fordel i.
- De enkelte kommuner ser vel også på hvad de får tildelt af penge. Alle andre kommuner end Esbjerg får midler via nabovandråd, men alligevel må det forventes at der skeles til hvem der får noget.

Dagsordenpunkt 4:

Søren Lunde opsummerede:

Der kan om nødvendigt fjernes indsatser ud fra følgende prioriteringer i tilfældig rækkefølge:

- Indsatser der åbner til korte strækninger
- Genslyngninger der ses som dyre foranstaltninger
- Bundhævninger. Der ses på virkemiddel 2.6 contra 2.7.
- Store okkeranlæg bør ikke pr. automatik fjernes eller erstattes af mindre (blot fordi de er dyre). Kommunerne skal være varsomme med at skære ned på okkerindsatsen. Det er nødvendigt for livet i vandløbet at vandet er rent.
- Konkret rørlægning ved Kongeåens Dambrug

Det næste der lægges frem for vandrådet er det forslag til indsatsprogram der har været politisk behandlet i de respektive kommuner.

Såfremt man selv eller ens forening har bemærkninger til det foreliggende forslag kan de indgives nu og komme med i de kommunalpolitiske behandlinger

Alternativt kan der indgives skriftlige bemærkninger til det endelige forslag i september. Disse bemærkninger vil så kun tilgå staten og ikke de kommunalpolitiske udvalg.

Evt.:

Det blev foreslået at samarbejdet blev fortsat på lokalt niveau, når projekterne engang skal realiseres, fordi man fandt at dialogen havde været god i hele forløbet, og at man egentlig ikke var så langt fra hinanden i synspunkter, når det kom til stykket.

Sportsfiskerne tilbød frivilligt arbejde og medfinansiering fra Fiskeplejemidlerne hvor det vil give mening.

PV bad om at få fremsendt kortematerialet over de enkelte virkemidler selv om de er uklare.

Sidste møde i Vandrådet er aftalt til den 18. september kl.15.00

God sommer